

INLEIDING TOT DE GESCHIEDENIS VAN HET NOTARIAAT TE DEINZE

Reeds in Babylonië waren er notarissen actief. Ook in het oude Egypte, Griekenland en Romeinse Rijk kwamen ze tussen bij het sluiten van contracten.

In onze streken verschijnen notarissen voor het eerst ten tijde van Karel de Grote. Aanvankelijk waren het vooral geestelijken die het ambt bekleden, later traden ook meer wereldlijke notarissen in functie.

Er waren geregeld klachten over de kwaliteit van de notarissen (onvoldoende opgeleid) en de kwaliteit van de akten zelf (niet altijd even duidelijk opgesteld). Ook beklagde men er zich vaak over dat de minuten van een notaris verloren waren gegaan na diens overlijden.

Daarom werden ook geregeld plakkaten en edicten uitgevaardigd die het notariaat organiseerden en reorganiseerden.

Het belangrijkste voor onze streken is een plakkaat van keizer Karel V van 1531. De notarissen werden voortaan slechts geadmitteerd na een examen door de Raad van Vlaanderen of een ander hooggerechtshof.

Er bestond voor deze notarissen geen academische vorming. Hun opleiding kregen ze als leerjongen, tijdens een stage, bij een andere notaris.

Er was geen maximum aantal notarissen vooropgesteld, zodat er in sommige steden teveel notarissen waren. Er waren wel notarissen die van het notariaat hun hoofdberoep maakten, maar de meesten waren naast notaris ook procureur (vertegenwoordigden partijen voor rechtbanken), griffier, ontvanger van renten en pachten voor een grootgrondbezitter, kerk- of armenmeester en ook wel baljuw, schepen of burgemeester, soms handelaar. Er waren dan ook notarissen die slechts enkele akten opstelden tijdens hun carrière, andere vele honderden.

Tijdens het Ancien Régime was bij een verkoop de tussenkomst van een notaris geen verplichting. Men kon ook gewoon langsgaan bij de griffier van de heerlijkheid waarop het goed was gelegen en een onderhandse overeenkomst laten registreren. Trouwens, verkoopakten verleden voor een notaris dienden ook geregistreerd te worden in de registers van wettelijke passeringen van de heerlijkheid waaronder het onroerend goed viel. Hetzelfde gold bij hypothecaire leningen (renten). Voor een testament kon men toen ook terecht bij de pastoor.

In de 17^e eeuw was het in Deinze zeker niet de gewoonte langs te gaan bij een notaris. We vinden in die periode weinig notarisakten terug in de registers van wettelijke passeringen. Wilden ze toch beroep doen op een notaris, dan trokken onze voorouders uit Deinze en omstreken naar Gent (of Kortrijk, of Oudenaarde).

De eerste notaris die voor zover bekend in Deinze praktiseerde is Joos VANDER PIETE, die zich in de aanhef van de akten bekend maakte als “notaris royal ter exercitie van dien gheadmitteert bij sijn majestyts souverainen raede tot Doornicke, resideerende tot Deinze”.

Hij liet ons slechts 4 akten na, één uit 1675 en drie uit 1678 (een samenvatting van deze akten vindt u terug in Leiestam 7e jg. nr. 5 (december 1999) p. 289).

Het eeuwig edict van Filips V van 20/6/1704 (afgekondigd nadat Vlaanderen bij Oostenrijk was gevoegd), beoogde een hervorming van het notariaat. Uit een voorafgaande enquête bleek dat er toen in Gent 70 notarissen actief waren (66 in Gent zelf en 4 in de Sint-Pieters heerlijkheid) en in Deinze geen enkele. De hervorming voorziet nog 54 notarissen in Gent en 1 in Deinze.

Deze notarissen werden Koninklijke erfelijke notarissen en verkregen het monopolie over de akten van oneigenlijke rechtspraak vooraleer die mochten worden overgeschreven in de registers van de schepenbank.

In Deinze werd toen Ghyslain WYME, griffier van Deinze, Koninklijk notaris. Hij stelde echter slechts 3 akten op (eerste akte van 3/4/1705, laatste van 6/5/1705 (zie registers wettelijke passeringen van Deinze (Rijksarchief Gent, Fonds Deinze nr. 361))).

Deze hervorming werd dan ook al vlug afgeschaft (er rees protest ondermeer omwille van het monopolie, het feit dat een deel van de notarissen hun inkomen kwijt waren, geld gevraagd werd voor de benoeming, er geen afzettingsprocedure meer voorzien was, ...), waarna de oude toestand werd hersteld.

Het is dan wachten tot 1729 alvorens zich een nieuwe notaris aanbood in Deinze. Jan Baptiste MOERMAN is meteen de eerste van een tot nu doorlopende reeks notarissen die zich in Deinze zouden vestigen. Hij is de eerste notaris wiens akten een langere periode omvatten (tot 1751). Zijn archieven zijn consulteerbaar in het Rijksarchief Deinze, Fonds Oud Notariaat, nr. 794 (microfilms 1140288-1140291).

Jan MOERMAN werd opgevolgd door Pieter BEYENS, een belangrijke figuur in de Deinse geschiedenis van de tweede helft van de 18^e eeuw (eerst schepen en dan jarenlang burgemeester van Deinze, ook baljuw geweest van Bachte en Deurle en griffier van verscheidene parochies en heerlijkheden, ontvanger van het klooster van Melle...). Van hem zijn akten bewaard tot 1794 (Rijksarchief Deinze, Fonds Oud Notariaat, nrs. 69-87 (microfilms 1135856-1135859)).

In 1767 vestigt zich een tweede notaris te Deinze die een wellicht nog grotere invloed op de Deinse geschiedenis heeft veroorzaakt dan Pieter BEYENS, nl. Charles Philippe MARTENS, door de Raad van Vlaanderen toegelaten als notaris te Vinkt (in april 1767), waar hij slechts 3 akten opstelde. Vanaf juni 1767 tot februari 1796 instrumenteerde hij te Deinze.

In de jaarboeken van de KGK is veel over hem geschreven: Hij was hoogbaljuw van Deinze vanaf 1781. Hij was niet Fransgezind want kwam tegen de Fransen in opstand. Hij was één van de rijke burgers van Deinze, stierf hoogbejaard in 1833 en liet zijn kinderen 126 eigendommen na, waaronder 32 huizen, 21 hofsteden en 1 herberg.

(zijn naam is verder verbonden aan het klooster van Sint-Vincentius).

Er waren in de 18e eeuw ook enkele minder belangrijke notarissen gevestigd in Deinze die slechts enkele tientallen akten produceerden (zie tabel met een overzicht van het Oud Notariaat op volgende pagina). Van hen zijn geen archieven bewaard; we vinden enkel hun akten terug die geregistreerd werden in de wettelijke passeringen van Deinze. Van notaris Augustinus DE COQUELAERE is wel een

handschrift bewaard in het rijksarchief van Gent: "stijl van procedures onderhouden in den Raede van Vlaenderen" (Rijksarchief Gent, Fonds Varia D, nr. 3422).

Volgende belangrijke notaris is Constantijn BEYENS (zoon van Pieter hierboven vermeld), waarover vooral René De Clercq veel heeft geschreven in zijn artikel over de vrijmetselarij in de jaarboeken van de KGK.. Hij trad op als griffier van verschillende parochies van de Kasselrij Kortrijk en was ontvanger van de provinciale rechten. In 1794 werd hij benoemd tot

OUD NOTARIAAT

geboortedatum	naam	ontslag	archieven
vorige standplaats	periode	benoeming elders	
benoeming		overlijden	
	VANDERPIETE Joos		Rijksarchief Gent Oud notariaat 1319
Tielt			
Deinze(SM) 7/12/1661	WYME Ghislain		
	1705		
		Deinze(OLV) 13/9/1714	
	MOERMAN Jan Baptiste		Rijksarchief Gent Oud notariaat 794 Micro 1139927
	1729 - 1751		
Wontergem 13/2/1731	BEYENS Pieter Frans		Rijksarchief Gent Oud notariaat 69-87
	1751 - 1794		
Raad v VI. 16/11/1751		Deinze 24/8/1794	Micro 1135856-859
Vinkt 5/4/1740	MARTENS Charles Philippe		Rijksarchief Gent Oud notariaat 749-760
	1767 - 1796		
		Deinze 21/3/1833	Micro 1140288-291
	VAN HULLE Carolus Ludovicus		
	1770 - 1773		
	DE COCQUELAERE Augustin.		
	1778-1785		
	DE VOS Martinus Josephus		
	1783 - 1795		
Deinze 15/9/1758	BEYENS Constantin		Rijksarchief Gent Oud notariaat 62-68
	1785 - jaar 8		
		Gent 12/12/1808	Micro 1139199 en 1140269
	DESPREZ Jacques		
	1786 - 1795		
	GHELDOLF Jan Baptiste		

	1792 - 1793		
--	-------------	--	--

magistraat van de stad en Kasselrij Kortrijk. In 1796 wordt hij hoofd van de kantonale administratie van Deinze. Hij was Fransgezind en had goede contacten met het departementeel bestuur. Constantin BEYENS bleef notaris na 1796. Hij werd benoemd tot notaris bij Departementeel Besluit van 24 fructidor 4 (10/09/1796) en was tot het jaar 8 notaris.

Op 1 mei 1800 werd hij benoemd tot onderprefect van het arrondissement Oudenaarde.

Hij sterft ingevolge een bloedspuwing in 1808 in het huis van zijn broer Albert BEYENS, Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg in Gent.

De archieven van Constantin BEYENS zijn eveneens terug te vinden in het Rijksarchief Gent, Fonds Oud Notariaat, nrs. 62-68 (Microfilms nrs. 1139199 en 1140269).

De losse minuten van de akten van vader en zoon Beyens zijn eveneens te consulteren in het Rijksarchief van Gent, Familiefonds nrs. 7178-7191 (periode tot 1797).

Jacques DESPREZ, wiens minuten zijn verloren geraakt, (15 akten in de wettelijke passeringen) was tot zijn overlijden in 1823 vrederechter van het kanton Deinze.

Jan Baptiste GHELDOLF produceerde slechts 6 minuten in Deinze (periode 1792-1793). Nadien was hij notaris in Gent en Rupelmonde. Een index op zijn akten werd gepubliceerd in Vlaamse Stam, 1981 p. 356-357. Zijn minuten berusten bij notaris Pien in Bazel.

NOTARISSSEN VAN DE NIEUWSTE TIJDEN

Voorgangers Van Cauwenberghe Marc, Kongoplein 2 (zie lijst op volgende pagina)

De hiervoor vermelde Constantin BEYENS is de rechtstreekse voorganger van notaris Marc VAN CAUWENBERGHE. BEYENS werd opgevolgd door Bernard DURIEUX, oud ontvanger van de registratie en domeinen, die op 2 thermidor jaar 8 van de Franse Tijdrekening (21/7/1800) werd benoemd door de prefect van het departement van de Schelde. Na zijn aanstelling als procureur van Oudenaarde, werd DURIEUX in 1801 opgevolgd door Philippus BEERNAERT. Deze was reeds klerk geweest bij notaris MARTENS tijdens het Ancien Regime en was griffier van het vredegerecht bij Jacques DESPREZ.

BEERNAERT was reeds eerder, in het jaar 1797, benoemd tot 7^e notaris van het kanton Deinze maar de municipale raad weigerde van hem de eed af te nemen (+ brief o.a. van Beyens dat hij van een "civisme trop douteux" was en geen Frans kende (zie jaarboeken van de KGK), de beslissing van de raad werd geannuleerd maar BEERNAERT werd toen nog geen notaris (men vond dat er anders teveel notarissen in het kanton Deinze waren).

Maar na het vertrek van DURIEUX ging dit argument niet langer op en werd BEERNAERT geïnstalleerd. Nadien was hij nog jarenlang gemeenteraadslid en schepen van Deinze. Hij woonde in de Kerkstraat (huidige Kortrijkstraat). In 1833 was hij de 7^e rijkste man van de stad.

BEERNAERT werd na zijn overlijden in 1837 opgevolgd door Henri Norbert REYNTJENS, zoon van een brouwer uit Ruien. Zijn broer, brouwer Charles REYNTJENS, was toen reeds burgemeester van Deinze. Henri Norbert was eerst notaris in Deerlijk maar omwille van zijn capaciteiten werd hij gekozen uit de meer dan 20 kandidaten voor de post te Deinze zodat hij zich financieel kon verbeteren. REYNTJENS was liberaal en werd in 1848 verkozen als volksvertegenwoordiger. In 1850 werd hij benoemd tot notaris in Kortrijk.

VOORGANGERS VAN CAUWENBERGHE MARC

geboortedatum	naam	ontslag	archieven
vorige standplaats	periode	benoeming elders	
benoeming		overlijden	
Deinze 15/9/1758	BEYENS Constantin		Rijksarchief Gent Oud notariaat 62-68 Micro 1139199 en 1140269
	tot jaar 8		
DB 24 fructidor 4		Gent 12/12/1808	
	DURIEUX Bernard		
	jaar 8 tot 9		
DB 2 thermidor 8			
Kluizen 1/5/1769	BEERNAERT Philippus		
	jaar 9 tot 1837		
DB 4 floreal 9		Deinze 30/5/1837	
Ruien 12/11/1807	REYNTJENS Henri Norbert	KB 19/6/1850	
Deerlijk	1837-1850	Kortrijk (tot 1869)	
KB 20/11/1837		Kortrijk 30/7/1885	
Deinze 7/5/1820	LAGRANGE Augustinus	KB 31/12/1860	
Berlare	1850-1860	Gent (tot 1867)	
KB 19/6/1850		Gent 30/7/1867	
Eeklo 24/8/1819	RYFFRANCK Seraphinus		
	1861-1879		
KB 31/12/1860		Deinze 3/1/1879	
Avelgem 18/12/1842	DE LORGE Emile	KB 10/1/1899	
	1879-1899		
KB 11/5/1879		Schaarbeek 31/7/1919	
Gent 20/5/1869	LAGRANGE Edgard	KB 13/10/1905	
	1899-1905	Sint-Amandsberg	
KB 27/1/1899		St-Am. 27/12/1951	
Staden 18/4/1868	LOWIE Emiel Charles		bij Marc Van Cauwenberghe
	1905-1920		

KB 13/10/1905		Deinze 21/3/1920	
Wortegem 4/6/1891	VAN CAUWENBERGHE Maurice	KB 23/2/1954	bij Marc Van Cauwenberghe
	1920-1954		
KB 23/8/1920		Vlissegem 7/7/1966	
Deinze 4/7/1924	VAN CAUWENBERGHE Jacques	KB 30/10/1991	bij Marc Van Cauwenberghe
	1954-1991		
KB 9/3/1954			
Deinze 18/5/1953	VAN CAUWENBERGHE Marc		
Assenede	sinds 1991		
KB 30/10/1991			

Na het vertrek van Reyntjens wordt een geboren Deinzenaar notaris, nl. Auguste Lagrange, zoon van Jan Francies, een handelaar in metalen gereedschap en machines. Auguste studeerde notariaat aan de Gentse universiteit. in 1845-1846. Hij was eerst notaris te Berlare en vanaf 1850 te Deinze met kantoor op de Markt. Elf jaar later, in 1861, vertrok hij naar Gent, waar hij nog 6 jaar, tot aan zijn dood, praktiseerde.

Lagrange werd na zijn vertrek naar Gent opgevolgd door Seraphinus Ryffranck, een man uit Eeklo, die zeer gelukkig moet geweest zijn met zijn benoeming. Hij had immers voordien reeds verscheidene keren gepostuleerd voor vrijgekomen plaatsen. Seraphinus werkte sinds bijna 20 jaar bij een notaris en werd benoemd op 41-jarige leeftijd. Hij bleef ongehuwd gedurende 18 jaar notaris te Deinze en woonde op de Markt.

Na de dood van Ryffranck in 1879 werd Emile De Lorge benoemd, een man geboortig van Avelgem die in Ledeborg woonde en er gemeenteraadslid was. Na zijn stage en het behalen van zijn diploma van kandidaat-notaris was hij een tijd "agent d'affaires", maar sinds 1878 werkte hij terug op een notariskabinet. De Lorge bleef 20 jaar notaris te Deinze, ging op rust (bood zijn ontslag aan) begin 1899, verliet Deinze en ging wonen in Schaarbeek, waar hij aan de gevolgen van een hartziekte overleed in 1919. Hij verkoos begraven te worden in Deinze.

De Lorge werd opgevolgd door Edgard Lagrange (neef van de hier boven besproken Auguste) en kandidaat notaris. Hij hield slechts 5 jaar kantoor te Deinze (op de Markt in het huis waar ook Ryffranck woonde). Hij trok naar Sint-Amandsberg, waar hij verder praktiseerde en ook een rol ging spelen in de lokale politiek. Hij stierf er in 1951.

Kandidaat-notaris Emiel Lowie , geboortig van Staden, volgde Lagrange op. Hij woonde voordien in Gent en vroeger nog in Schaarbeek (waar zijn twee zonen het levenslicht zagen). Hij was gehuwd met een Zwitserse (Schleier Lina) en praktiseerde ook op de Markt. Hij overleed in 1920 te Deinze en zijn minuten worden bewaard door notaris Van Cauwenberghe.

Volgen dan grootvader Maurice Van Cauwenberghe, vader Jacques Van Cauwenberghe en Marc Van Cauwenberghe, die sinds 1991 de praktijk van zijn

vader overnam. Grootvader Maurice was afkomstig uit Waregem. Als adressen vinden we Markt, Oude Brugschepoort, terug Markt, Leiedam en Congoplein vanaf 1947. Maurice vertrekt in 1958 naar Gent, Ch. De Kerckhovelaan en overlijdt in Vlissegem in 1966.

Voorgangers Maere Patrick, Markt 112 (zie lijst op volgende pagina)

Bernard Vandekeere was bijna 60 jaar toen hij in 1796 tot notaris werd benoemd door de Franse Overheid. Hij was voordien procureur en schout geweest in Deinze en woonde in Tussenbruggen (Tolpoortstraat).

Na zijn overlijden in 1799 werd hij opgevolgd door zijn zoon Jan Vandekeere, die notaris bleef tot 1844. Hij was tijdens de Franse Periode een tiental jaar burgemeester van Petegem en vanaf 1831 lid van de Kamer van Notarissen.

In 1844 vraagt Jan Vandekeere aan de Minister van Justitie een ruil van standplaats aan met notaris Bernard Braet, afkomstig van Nevele, maar met praktijk in Elversele.

VOORGANGERS MAERE PATRICK

geboortedatum	naam	ontslag	archieven
vorige standplaats	periode	benoeming elders	
benoeming		overlijden	
Tielt 1/6/1738	VANDEKEERE Albert		
	jaar 4-jaar 7		
DB 24 fructidor 4		Deinze 3/8/1799	
Deinze (SM) 8/8/1762	VANDEKEERE Jan Albert	KB 12/1/1844	
	jaar 7-1844	Elversele	
DB 26 brumaire 7		Deinze 10/2/1848	
Nevele 6/2/1811	BRAET Bernard	KB 2/7/1855	
Elversele	1844-1855	Gent	
KB 12/1/1844		Gent 28/2/1873	
Nevele 27/2/1824	BOSSCHAERT Augustinus Fr.	KB 17/3/1878	
Ursel	1855-1878	Gent	
KB 2/7/1855		Gent 23/7/1878	
Oordegem	ROELS Jean Baptiste Désiré		bij Peter De Proft
	1878-1900		
KB 17/3/1878		Gent 21/1/1910	bij Patrick Maere
Gent 30/8/1865	BLANCHAERT Léon	BRegent 10/3/1947	
	1900-1947		
KB 16/11/1900		Deinze 8/10/1947	bij Patrick Maere
Deinze 22/10/1915	VERMEERSCH Georges	KB 30/10/1990	
	1947-1990		
Bregent 10/3/1947		Deinze 21/2/1999	
Deinze 9/10/1954	MAERE Patrick		
	vanaf 1990		
KB 30/10/1990			

In het advies van de gouverneur komt duidelijk tot uiting dat de hoogbejaarde Vandekeere slechts de bedoeling had om zijn plaats, tijdens zijn leven nog, over te dragen aan Bernard Braet en dat hij wellicht kort na zijn benoeming in Elversele ontslag zou nemen. Anderzijds maakt de gouverneur eigenlijk geen bezwaar tegen de benoeming van Braet; hij wijst op de moeilijkheden die deze in Elversele ondervindt om een cliënteel op te bouwen, terwijl hij in Deinze gekend is en daar een bloeiende praktijk zou kunnen overnemen, wat hem als "père de famille" zeker zou ten goede komen. De benoeming gaat door en Vandekeere zal geen enkele akte opstellen in Elversele.

Bernard Braet beoefende zijn ambt van begin 1844 tot midden 1855 vanuit zijn woning in de Kortrijkstraat. In 1855 wordt hij benoemd tot notaris in Gent, waar ook zijn zoon Edmond later zal praktiseren.

Braet werd opgevolgd door Augustinus Bosschaert, net zoals Braet geboortig van Nevele. Hij studeerde notariaat aan de Gentse Rijksuniversiteit van 1849 tot 1851. Hij was eerst notaris te Ursel (vanaf 1854) en van 1855 tot 1878 praktiseerde hij te Deinze in de Kortrijkstraat. Bosschaert was ook plaatsvervangend vrederechter in Deinze. In maart 1878 werd hij benoemd tot notaris met standplaats Gent. Vier maanden later, in juli 1878, overleed hij er.

Bosschaert werd opgevolgd door Jean-Baptiste Désiré (aangesproken Désiré) Roels, geboortig van Oordegem en voordien als kandidaat-notaris werkzaam in Lede. Hij vestigde zich aanvankelijk in het huis van Bosschaert in de Kortrijkstraat, maar ging later op de Markt wonen. Uit zijn huwelijke met Alice Temmerman werden in de periode 1881 – 1890 zeven kinderen geboren. Désiré Roels was betrokken in een aantal processen en werd uiteindelijk ontslagen als notaris in 1900. Hij ging daarna alleen wonen in Gent, eerst in de Lange Boomgaardstraat, nadien in de Lammerstraat. Hij scheidde er van zijn echtgenote in 1904 en overleed in 1910. Alice Temmerman bleef met de kinderen in Deinze wonen, waar zij op de Markt een kruidenierswinkel uitbaatte.

Langst praktiserende notaris in Deinze was zijn opvolger Léon Blanchaert. Geboortig van Gent was hij eerst notaris te Asper. Op Kerstmis 1900 kwam hij met zijn echtgenote en 4 kinderen naar Deinze. Hij ging er wonen in de Tolpoortstraat waar hij in 1947 overleed. Léon Blanchaert werd ook plaatsvervangend vrederechter in Deinze en was gedurende enige tijd voorzitter van de Kamer van Notarissen. Hij stichtte de maatschappij "Eigen woon door ons loon" circa 1925.

Blanchaert werd opgevolgd door de in 1999 overleden Georges Vermeersch. Deze geboren Deinzenaar heeft heel zijn leven op de Markt gewoond en is steeds ongehuwd gebleven. Hij was ook een tijd gemeenteraadslid van Deinze en lid van de kerkfabriek van O-L-Vrouw.

In 1990, op 75-jarige leeftijd, ging notaris Vermeersch met pensioen. Hij werd opgevolgd door Patrick Maere, ook een geboren Deinzenaar, die na een periode kantoor te hebben gehouden op de hoek van de Markt en de Gentpoortstraat, thans

opnieuw zijn notariaat leidt vanuit de vroegere woonst van Georges Vermeersch, Markt 112.

Voorgangers Peter De Proft, Guido Gezellelaan 60 (zie lijst op volgende pagina)

Louis Verhulst werd in 1808 benoemd tot notaris in Vinkt waar voordien Adrien François Van Wonterghem praktiseerde. Officieel bleef hij dus notaris te Vinkt, maar reeds in november 1809 kwam hij in Deinze wonen op de Markt. Op zijn verzoek werd hij op 19/2/1828 door de Nederlandse Koning benoemd met standplaats Deinze. Dat de andere notarissen van Deinze hem als een concurrent zien blijkt uit een verzoekschrift van Vandekeere en Reyntjens in 1839, na de dood van Verhulst, om de toekomstige opvolger van Verhulst te benoemen in Vinkt en hem te verplichten zich daar te vestigen. Uit een onderzoek dat daarop volgt blijkt o.a. dat geen enkele klant van Verhulst er zich ooit over beklaagd heeft dat deze notaris verhuisd was. Ook blijkt dat zelfs met hun drieën, de notarissen van Deinze elk nog altijd meer akten verlijden dan de notarissen op het platteland.

Verhulst werd opgevolgd door Hilaire De Smet, geen onbesproken figuur. Hij had zich ook kandidaat gesteld voor de opvolging van Beernaert 3 jaar eerder maar een aantal notarissen van de Kamer hadden zich hiertegen verzet (in zijn functie als griffier van het vredegerecht zou hij geregeld voorstellen de zaken van families te regelen en daardoor in concurrentie komen met notarissen, maar de procureur-generaal vond dat je hem dat niet kwalijk kon nemen). In 1837 wordt de voorkeur gegeven aan Reyntjens, maar in 1840 is het dan toch de beurt aan Hilaire De Smet, die ook neef was van Verhulst en jarenlang bij hem had gewerkt.

Wellicht was Hilaire De Smet toch niet zo zuiver op de graad. In 1856 werd hij uit zijn ambt ontzet na een vonnis van de rechtbank van Eerste Aanleg, bevestigd door het Hof van Beroep (valsheid in geschrifte en belangenvermenging). De Smet wordt later vernoemd als fabrikant in zijden stoffen en verhuist in 1871 naar Sint-Joost-ten-Noode. Hij overlijdt in Elsene in 1896.

VOORGANGERS DE PROFT PETER

geboortedatum	naam	ontslag	archieven
vorige standplaats	periode	benoeming elders	
benoeming		overlijden	
Aarsele 14/3/1782	VERHULST Louis Joseph		
Vinkt	(1809) 1828-1839		
KB 26/11/1808		Deinze 31/7/1839	
Zottegem 4/12/1804	DESMET Hilaire	HvB 13/8/1856	
	1840-1856		
KB 7/2/1840		Elsene 18/3/1896	
Waregem 7/11/1822	DUFEAUX Eduard	KB 10/6/1891	bij Peter De Proft
	1857-1891		
KB 20/7/1857		Deinze 3/12/1896	
Deinze 7/5/1861	DUFEAUX Ernest		bij Peter De Proft
Deerlijk	1891-1906		(deels)
KB 17/6/1891		Gent 9/12/1906	
Gent 26/5/1857	DE VYLDER Alfred Constant		bij Peter De Proft

Zingem	1907-1933		(deels)
KB 20/1/1907		Gent 3/6/1933	
Gent 20/2/1894	VOET Henri Sylvain	KB 5/12/1961	bij Peter De Proft
Aalter	1933-1961		
KB 25/7/1933		Dijon (FR) 10/7/1978	
Deinze 23/4/1932	PAUWELS Rudi		bij Peter De Proft
	1961-1995		
KB 11/5/1879		Gent 15/9/2008	
Mortsel 26/5/1963	PAUWELS Peter	KB 5/12/2004	bij Peter De Proft
KB 6/3/1995			
Bilzen 6/2/1973	DE PROFT Peter		
KB 22/6/2005			

De Smet werd opgevolgd door Eduard Dufaux. Hij was geboren in Waregem en woonde in 1857 in Gent. Naast het diploma van kandidaat notaris was hij ook dokter in de rechten en in de politieke en administratieve wetenschappen. Door die extra diploma's werd hij verkozen boven zijn concurrent Seraphinus Ryffranck. Dufaux praktiseerde in de Kortrijkstraat. Hij had twee kinderen: een dochter Charlotte, die in 1886 huwde met de bekende kunstschilder Emile Claus, en een zoon, Ernest, die hem in 1891 op zijn verzoek opvolgde. Na zijn ontslag verhuisde Eduard naar de Statiesstraat, Ernest bleef in de Kortrijkstraat wonen met zijn vrouw en 4 kinderen. Hij overleed er op 45-jarige leeftijd in 1906.

Zijn opvolger Alfred De Vylder ging als buur van de weduwe Dufaux wonen in de Kortrijkstraat. Hij was voordien notaris in Zingem geweest. Zijn huis werd in 1918 gebombardeerd en het grootste deel van zijn archieven ging in de vlammen op.

Henri Voet volgde hem, na zijn overlijden in 1933, op. Hij vestigde zich eerst in de Kortrijkstraat, nadien in de Gentstraat en tenslotte in de Tolpoortstraat. Hij bood zijn ontslag aan in 1961, waarna hij terug ging wonen in Aalter, waar hij voordien reeds notaris was geweest en waarvan zijn echtgenote Delphine Pussemier afkomstig was.

Rudi Pauwels volgde Henri Voet op. Hij woonde eerst bij zijn ouders in de Guido Gezellelaan, nadien in de Tolpoortstraat en ging terug in het ouderlijk huis wonen in 1980.

In 1995, het jaar dat zijn zoon Peter hem opvolgde, ging hij wonen in Sint-Martens-Latem. Hij overleed vorig jaar in Gent.

In 2004 besloot Peter Pauwels te stoppen met zijn praktijk. Hij werd in 2005 opgevolgd door huidig notaris Peter De Proft.

De archieven van de Deinse notarissen, een bijzondere problematiek.

In het eerste deel van deze artikelenreeks spraken we reeds over de archieven van de Deinse notarissen in het Ancien Régime. Wat de archieven betreft van de notarissen na 1796, zal de aandachtige lezer in de tabellen met de voorgangers zeker opgemerkt hebben dat heel wat verloren is gegaan. Of dit volledig te wijten is

aan de beschietingen die in 1918 Deinze teisterden, is niet helemaal duidelijk. Waarom zijn de minuten verloren van een hele reeks voorgangers van de 3 notarissen? Het zal wellicht altijd een raadsel blijven! Uit consultatie van de archieven van de notarissen die neergelegd zijn in het Rijksarchief te Gent, konden we vaststellen dat Deinze wat dit betreft een buitenbeentje is. Van bijna alle Oost-Vlaamse notarissen sinds 1796 zijn de minuten bewaard en velen ervan zijn reeds neergelegd. Wat de Deinse notarissen van de Nieuwste Tijden betreft zijn geen minuten beschikbaar in het rijksarchief; bovendien worden enkel de minuten van de in de laatste kolom van de tabellen aangeduide notarissen bewaard bij de 3 thans praktiserende notarissen.

Toch is het nog op een andere manier mogelijk de inhoud van de verloren gegane minuten te achterhalen. Sinds de Franse Tijd dienen bijna alle notariële akten te worden geregistreerd op het registratiekantoor van het gebied waarin de notaris zijn standplaats heeft. Deze registratie gebeurt bijna steeds door ontleding, dus bij middel van een verkorte analytische versie van de akte in de registers van openbare burgerlijke akten (reeks nr. 5).

De archieven van het Registratiekantoor Deinze uit de 19^e eeuw zijn neergelegd in het Rijksarchief te Beveren-Waas. Wat de bovenvermelde reeks 5 betreft ontbreken enkel de registers 24 (eerste helft 1823), 54-56 (periode oktober 1840 tot oktober 1841), 59-60 (periode mei tot oktober 1842) en 81 - 94 (periode juni 1849 tot september 1854).

Wanneer men dus de datum van een akte kent en de betrokken notaris, is het perfect mogelijk de akte in verkorte versie terug te vinden in deze registers. Een geïnteresseerde met veel energie kan op basis van deze registers ook een schaduwarchief aanleggen van de notarissen van wie de minuten verloren gegaan zijn.

Voor wat betreft transacties van onroerende goederen kan men voor de ontbrekende periode ook terecht bij het kadaster. Het archief van het kadaster (in Oost-Vlaanderen in de Savaanstraat 11, Gent) houdt per gemeente en per jaar de opgaven 219 bij. Deze opgaven werden door de Registratie voor het Kadaster opgemaakt aan de hand van de notariële akten, de onderhandse akten (in de eerste helft van de 19^e eeuw mocht een verkoop nog onderhands gebeuren) en de erfenisaangiften. Op basis van deze lijsten worden de wijzigingen in het kadaster doorgevoerd. We vinden er zowel de gegevens terug van de oude als van de nieuwe eigenaars.

Tenslotte bestaat ook de mogelijkheid opzoekingen te doen in de archieven van de hypotheekkantoren, maar het zou ons te ver leiden hierover uit te wijden binnen dit artikel.

Hieronder nog enkele bronnen ter aanvulling van dit onderwerp over het notariaat:

- In Bijdragen tot de geschiedenis van Deinze en de Leiestreek LXXVI (2009) p. 13-57: "Over de notarissen te Deinze" door Herman Maes;
- "Het notariaat in België van de Middeleeuwen tot heden", een uitgave van het Gemeentekrediet uit 1998 onder leiding van Claude Bruneel, Philippe Godding en Fred Stevens.

Guido Demuyck